

Szóllóssy Balázs: <i>Lélekbölcsgatás</i> (Lázár Bence András: <i>Rendszeres bonctan</i>)	80
Fekete Richárd: <i>Megdöbbenő mélységek</i> (Izsó Zita: <i>Tengerlakó</i>)	85
Zsolnai György: <i>Kritika helyett</i> (Kertész Imre: <i>Mentés másként</i>)	89
Szalai Zsolt: <i>Szociológizáló filozófia: módszer és/vagy olvasat, hagyomány és/vagy habitus</i> (Demeter Tamás: <i>A szociológizáló hagyomány</i>)	92

■ BIBLIOGRÁFIA

2011. november–december (Kőrös Kata)	98
Számunk szerzői	123

Lapszámunk borítóján P. Szathmáry István grafikája látható.

Lapunk megjelenését
a Nemzeti Kulturális Alap támogatja.

Nemzeti
Kulturális
Alap

SZERKESZTŐI BEVEZETŐ

2012-ben egy alaposan megváltozott – közhelyes, de viszonylag tény-szerű fordulattal élve: kívül-belül megújult – Szépirodalmi Figyelőt vehet kézbe az olvasó. Szerkesztőként különös belegondolni, de lapunk immár tíz évfolyamot tudhat maga mögött, és egész pontosan idei második számával ünnepli majd fennállásának tizedik évfordulóját. Egy évtized – különösen a hazai kultúrfinanszírozás elmúlt évekbeli tendenciáit tekintve – nagy idő egy folyóirat életében, ami akár önmagában is indokolhatná a megújulás igényét. Esetünkben azonban ennél többről van szó, s az olvasó által tapasztalható változások hátterében valamivel összetettebb elvi és gyakorlati megfontolások állnak.

2002-es indulásakor a Szépirodalmi Figyelő egyfajta közvetítő szerepet vállalt fel: az irodalmi folyóirat-paletta szemlézése mellett a magyar könyvpiac termésének legjavát kívánta ajánló-ismertető jelleggel bemutatni a – feltételezett – szélesebb olvasóközönség számára. Az előbbi funkció mindvégig megmaradt, s bár a másodközlések aránya jelentősen csökkent, ma is az átfogó folyóiratszemle jelenti a lap specifikumát. A rovatstuktúra további elemei az évek során többször változtak, cserélődtek, de összességében megőrizték az eredeti célkitűzésnek megfelelő közvetítő jelleget. Időközben azonban olyan változások zajlottak le, elsősorban a kulturális tartalmakat hordozó médiumok terén, amelyek némileg anakronisztikussá tették a Szépirodalmi Figyelő öndefiníciójának alappremisszáit.

2012-ben a kultúráközvetítésnek, különösen ha az valóban a legszélesebb közönséget kívánja célba venni, már sokkal adekvátabb eszközei az online felületek. Ez önmagában még nem jelenti – legalábbis egyelőre – a nyomtatott lapok meghaladottá válását, ha azonban egy folyóirat továbbra is papíron jelenik meg, célszerű tekintettel lennie a változóban lévő olvasói szokások következményeire. Némi leegyszerűsítéssel: a rövid, ajánló jellegű írásoknak egyre inkább az internet a természetes közege, azok az olvasók pedig, akik továbbra is a print formátumot választják, az elmélyültebb, elemző írásokat keresik. Ez a gyakorlati felismerés ráadásul talákozott az – idők során szintén változó összetételű – szerkesztőségnek a további tevékenység fő irányával kapcsolatos elvi elképzeléseivel.

Ennek eredménye az új struktúra, amelyben a hagyományos kezdő és záró egységek – a Szemle és a Bibliográfia – között nagyobb terjedelmű, elemző jellegű írásokat tartalmazó rovatok találhatóak. Ezek közül az első egy tematikus tanulmányrovat, amely újdonság a lap életében, és amelynek írásai számonként más-más, intellektuálisan izgalmas kulturális témát járnak körül. A második, Közügy címet viselő rovat a korábbi Bejáró utóda, de terveink szerint bátrabban, időnként akár provokatívabb éllel nyúl az irodalmi nyilvánosság, illetve a kulturális közélet aktuális kérdéseire. Végezetül a korábbi Látószög és Figyelő rovat, vagyis a hosszabb és rövidebb kritikák-könyvismertető kettősségét egy egységes, „hagyományos” kritikarovat váltja fel. Legalábbis formai értelemben – tartalmi téren arra törekszünk, hogy a hazai irodalmi életben megszokott „affirmatív” írásokkal szemben a Szépirodalmi Figyelőben egyre inkább jó értelemben vett normatív kritikák kapjanak helyet (így Közügy rovatunk első vitaindító kérdésfelvetése az értékelő kritikával kapcsolatban voltaképpen Kritika rovatunk hosszabb távú programadó írásának is tekinthető).

Bízunk benne, hogy a megújult Szépirodalmi Figyelő elnyeri olvasóink tetszését, sőt olyanokhoz is eljut, akik eddig nem ismerték lapunkat, vagy az általa vállalt közvetítő szerep miatt nem fordítottak rá kellő figyelmet. S bízunk abban is, hogy ezzel éppen a „nagy előd”, a klaszszikus Szépirodalmi Figyelő eszményéhez juthatunk közelebb, amit Arany János így fogalmazott meg: „Könyv könyv után jelenik meg, nevek tűnnek föl és el, anélkül, hogy valaki fáradságot venne amazok becsét, ezek értékét csak egy szóval is méltányolni; kivéve néhol egy banális ajánlatot, mely mi különbséget sem tesz a műremek s a hivatlan együgyűség első gagyogása közt. Ez nem maradhat így: művelt irodalomban nem szabad így lennie. Józan, méltányos, körülményeinket ildomosan számbavevő bírálat szüksége elutasíthatatlan. Írók és közönség érdeke egyaránt kívánja ezt. Az érdemnek koszorú, a tehetségnek buzdítás, a lelketlen kontárságnak visszariasztás kell. S a közönség méltán megvárja az irodalomtól, hogy ez maga tájékozza őt világra bocsátott szüleményei iránt.”

SZEMLE

Keszthelyi Rezső

MUMIFIKÁLT TÖREDÉKEK

Tűnődtem az időmet,
ő meg velem tűnődte magát
egy-egy feledésben tartózkodó
állapotomban,
amivel arra int,
abban vegyem észre magam,
miben emlékézt észleli a pillanat.

* * *

Szüntelenül érkező szemmel,
amely a hatalmas szín légköre,
ahogy áramlik,
és végül a legmélyebbre ér,
állt meg a piramis előtt,
ahol a tenger szarkofágja.

És amott, a homokon,
szabályos térközökben,
égtől és könnyező tevék –
ahogy önnönmagává szenvedte magát
a szenvedés.

* * *

Kihuny pillanatok:
a fölértés arra,
ami élt,
és aztán akként él az ébrenlét.

Az összesei a levegőnek, körülvesznek,
és belőlük nézem,